

PALMA VS PARÍS: URBS CONTRA EL CANVI CLIMÀTIC (IV)

Les illes de calor són uns dels fenòmens responsables d'incrementar el canvi climàtic a les ciutats. La forta densificació i l'ús intensiu del cotxe privat, ha modificat durant anys la morfologia de les ciutats, així com els materials i les seves activitats augmentant les temperatures dels carrers i la contaminació de l'aire. Després de la devastadora onada de calor del 2003, que va provocar més de 15.000 morts a França i 6.500 a Espanya, París es va integrar en 2014 la xarxa de ciutats resilientes i des del 2017 ha pogut llançar un ampli ventall d'estratègies d'adaptació al canvi climàtic i altres reptes del segle XXI que té la ciutat.

El pla de resiliència de París, programa la reorganització dels espais públics i una de les seves prioritats és la vegetació urbana, incrementant el verd en espais lliures existents com carrers, cantonades o parcs, creant nous espais verds amb la retirada d'asfalt i remodelant espais com els patis d'escoles i biblioteques o fins i tot terrats de gimnasos, iniciativa de la qual parlarem en detall el pròxim article. Aquesta iniciativa ha demostrat que un espai urbà pot arribar a disminuir la temperatura en un 20% gràcies a l'ombra que es crea i l'aigua que s'infiltra. Però això no és només una oportunitat tèrmica sinó que la vegetació també permet la captura de CO₂, limitant així les emissions.

El Pla de les 'Cours Oasis' (patís oasis) forma part principal de l'estratègia de resiliència de París. Des de 2014, s'han executat 131 projectes d'adaptació dels més de 700 planificats. Tenen per objectiu, la transformació dels patis escolars com refugis climàtics oberts a tota la ciutadania durant els mesos d'estiu, fent alhora d'aquesta iniciativa una oportunitat pedagògica.

Els patis renovats ofereixen per als ciutadans de demà més espais naturals, més vegetació, una millor gestió de les aigües pluvials i dels punts d'aigua, dissenys més divertits i adaptats a les necessitats dels nens, racons tranquils i millor distribució de l'espai.

Palma ha començat molt tímidament a aplicar mesures similars per mitigar els efectes de la calor. L'increment d'espais verds és una de les iniciatives principals prevista pel planejament, però que no s'executa, quedant barris molt poblats, com el del Coliseu o Pere Garau desproveïts d'espais verds. Aquesta iniciativa no només milloraria l'estètica de la ciutat, sinó que ajudaria a reduir la temperatura ambiental, especialment en zones molt con-

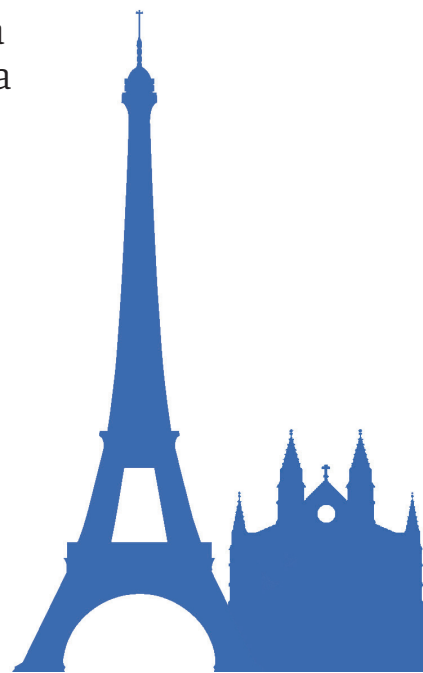
© Ville de Paris

Palma ha començat molt tímidament a reduir la temperatura ambiental amb la creació d'espais verds i frescos

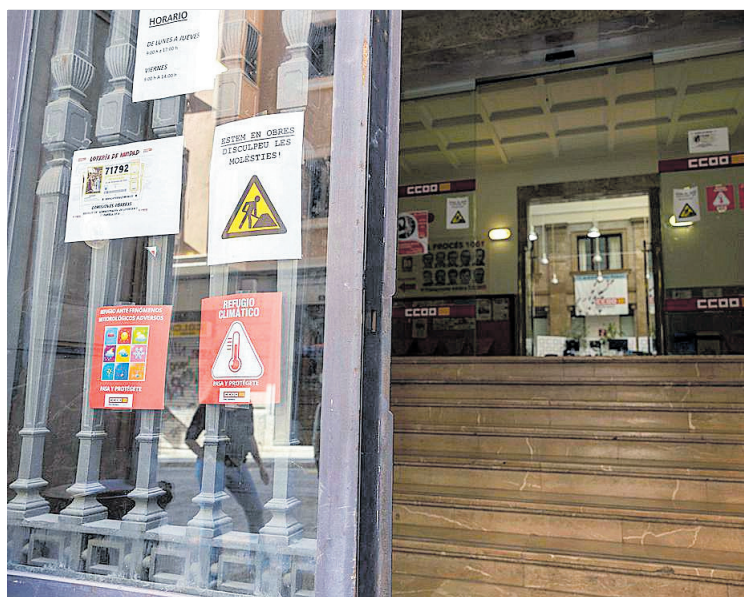
Les escoles, els nous refugis climàtics

MARIA GÓMEZ, INÉS WINCKLER I JAUME GARAU

Palma XXI i Fundació Iniciatives del Mediterrani

Guillem Bosch

regudes ajudant els seus habitants i participant en una conscienciació de la importància de la naturalesa a ciutat.

El passat mes de febrer el Parlament de les Illes Balears va aprovar la creació de refugis

Urbes contra el cambio climático

Sèrie d'articles en què els autors analitzen com les dues ciutats actuen contra l'escalfament global. L'estudi més detallat, així com les diferents activitats del projecte, es publicaran a la web de les entitats Palma XXI i la Fundació Iniciatives del Mediterrani, que donen suport a la investigació.

climàtics «per adaptar els patis dels centres educatius l'emergència climàtica i convertir-los en espais inclusius, evitar els usos estereotipats, excloents i desiguals i contribuir així a la coeducació».

Esperem que aquesta voluntat política es doti de pressupost municipal i es pugui desenvolupar un pla de reconversió del centenar d'entitats socials com Creu Roja i CCOO són les que varen posar en marxa a Palma el 2022, un sistema de refugis climàtics, obrint les portes dels seus espais amb aire condicionat durant els mesos d'estiu donant prioritat a persones vulnerables, però també a tothom que ho necessites, assegurant la seva accessibilitat i el seu confort en moments de màxima temperatura. En el cas de l'entitat CCOO cada any posen un cartell que ho indica, segons ens ha explicat el dirigent Xisco Mella-dó d'escoles de Palma, on massa sovint veiem patis de ciment i molt poca ombra. ■

Actuació a París

Els patis de les escoles de París

El Consell d'Arquitectura, Urbanisme i Medi ambient (CAUE) és una associació sense ànim de lucre que té per missió l'acompanyament i la sensibilització dels públics no professionals en els projectes de transformació de les escoles. La directora, Laurence Duffort, ens ha pogut presentar com des de 2018 acompanyen a grups escolars en la transformació dels seus patis per a l'adaptació a la calor. A través de tallers de cocreació, formació a professionals i execució de les obres participatives, el projecte de Cours Oasis és una oportunitat per a sensibilitzar amb accions concretes a la ciutadania de totes les edats.

Per exemple, el projecte de la transformació en 2020 de l'escola Maryse Hilsz ha permès de reduir els espais asfaltats de 50%, creant sòls permeables i augmentant de 200% més vegetació. La sensació tèrmica ha pogut ser reduïda de 10°C a l'estiu. ■

Actuació a Palma

Els refugis climàtics de Palma: Creu Roja i CCOO

Entitats socials com Creu Roja i CCOO són les que varen posar en marxa a Palma el 2022, un sistema de refugis climàtics, obrint les portes dels seus espais amb aire condicionat durant els mesos d'estiu donant prioritat a persones vulnerables, però també a tothom que ho necessites, assegurant la seva accessibilitat i el seu confort en moments de màxima temperatura. En el cas de l'entitat CCOO cada any posen un cartell que ho indica, segons ens ha explicat el dirigent Xisco Mellado.

L'objectiu de la Creu Roja, segons ens diu el referent de medi ambient Marc Ayats, és «proporcionar un espai climatitzat i adaptat a les necessitats de la gent gran del barri». El refugi acull a unes 20 persones diàries i aquest any 2024 el nombre ha augmentat. Quan es preveuen onades de calor fan contactes telefònics a les persones que tenen teleassistència els recomanen mesures preventives i atenen les emergències. ■